

PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE TRIPARTITNOG SOCIJALNOG DIJALOGA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Zajednički zaključci projektnih partnera

**JAČANJE
TRIPARTITNOG
SOCIJALNOG
DIJALOGA**

PARTNERI

Ministarstvo rada
i mirovinskoga
sustava

S R I V E Z S A M O S T A L N I M
S I N D I K A T A H R V A T S K E

HUP
Hrvatska udruga poslodavaca

NHO

UZ POTPORU

**norway
grants**

Uvod

- Temeljem analize stanja i postignuća tripartitnog socijalnog dijaloga tijekom projekta „*Jačanje tripartitnog socijalnog dijaloga u Republici Hrvatskoj*” projektni partneri su usuglasili niz preporuka za unapređenje tripartitnog socijalnog dijaloga na nacionalnoj te regionalnoj i lokalnoj razini.
- Preporuke za unapređenje tripartitnog socijalnog dijaloga na nacionalnoj razini su grupirane u pet područja:
 - I. Obilježja procesa oblikovanja i provođenja javnih politika.
 - II. Uloga, rad i teme Gospodarsko-socijalnoga vijeća.
 - III. Institucionalna podrška tripartitnom socijalnom dijalogu.
 - IV. Kvaliteta i kultura dijaloga.
 - V. Kapaciteti i odnos političara i socijalnih partnera prema tripartitnom socijalnom dijalogu.

Obilježja procesa oblikovanja i provođenja javnih politika

- Tripartitni socijalni dijalog je sastavni dio procesa oblikovanja, donošenja, provedbe i evaluacije javnih politika te ovisi o kvaliteti tog procesa.
- Važno unaprijediti proces donošenja javnih politika:
 1. Propisi od primarnog interesa za socijalne partnere u pravilu se donose u redovitom postupku, a samo iznimno u hitnom postupku uz obrazloženje.
 2. Uvođenje procedure donošenja javnih politika koja se temelji na uvodnim dokumentima (policy papers) i temeljitoj analizi stanja
 3. Uvesti praksu redovite stručne i tripartitne evaluacije javnih politika
 4. Osigurati resurse za analize, studije i evaluacije
 5. Nastaviti obrazovanje državnih službenika o suvremenim pristupima u oblikovanju javnih politika
 6. Dosljedno provoditi Zakon o procjeni učinaka propisa te dalje razvijati taj institut

Uloga, rad i teme Gospodarsko-socijalnoga vijeća (1)

- Poželjno je preciznije definiranje standarda prihvatljive procedure savjetovanja u situacijama kada ne postoji suglasnost oko pojedinih javnih politika, odnosno propisa ili strateških dokumenata.
- Segmentirati dnevni red GSV-a prema važnosti, s različitim procedurama uključivanja i savjetovanja socijalnih partnera, kako bi se ostavilo više vremena i energije za raspravu o strateškim pitanjima.
- Moguća segmentacija dnevnog reda:
 - *Teme koje su od ključnog interesa za socijalne partnere* – socijalni partneri se uključuju u proces oblikovanja javnih politika od početka, od radne skupine, i sudjeluju u njemu do usvajanja u Hrvatskom saboru
 - *Strateške inicijative socijalnih partnera* - Policy inicijative socijalnih partnera koje Vlada ima dužnost razmotriti te na njih odgovoriti u primjerenom roku
 - *Teme koje su važne, ali nisu od strateškog značaja* – Savjetovanje sa socijalnim partnerima primarno kroz Povjerenstva GSV-a
 - *Teme koje su manje važne* – Socijalni partneri su kroz izravne kanale komunikacije informirani o javnoj politici, ali nije predviđen postupak savjetovanja ili uključivanja socijalnih partnera u pripremu javne politike

Uloga, rad i teme Gospodarsko-socijalnoga vijeća (2)

- Navedenu segmentaciju provesti kroz dokumente GSV-a (Sporazum i Poslovnik) ali i odgovarajuće Vladine akte, kako bi se Vladina strana jače obvezala na poštovanje predviđenih procedura.
- Projektni partneri predlažu i čelnicima Hrvatskog sabora da se tripartizam konzistentno provede i u radnim tijelima Hrvatskog sabora na način da se osigura izravna zastupljenost predstavnika reprezentativnih socijalnih partnera u svim radnim tijelima koja su od njihovog interesa (odbori zaduženi za zakonodavstvo, rad i socijalno partnerstvo, gospodarstvo, europska pitanja i sl.)

Institucionalna podrška tripartitnom socijalnom dijalogu (1)

- Odluka o formi administrativne podrške radu GSV-a može se prepustiti Vladinoj strani ako administrativna podrška zadovoljava slijedeće preduvjete:
 - Potrebno je osigurati kadrovski kontinuitet u navedenoj službi kako bi se sačuvalo institucionalno pamćenje i znanje, koje značajno olakšava ispunjavanje zadataka te službe.
 - Mora imati određenu dozu autonomije i kanale komunikacije prema svim tijelima Vlade (ministarstvima, agencijama itd.)
 - Treba imati dozu „neutralnosti” u odnosima među tri strane, kako bi svi članovi GSV-a, bez obzira koga predstavljaju, imali jednak odnos prema toj službi.
 - Treba osigurati mehanizam za uspostavu kontakata između socijalnih partnera i drugih ministarstva i Vladinih agencija kada to nije moguće na drugi način.

Institucionalna podrška tripartitnom socijalnom dijalogu (2)

- Za unapređenje javnih politika u području tržišta rada, radnih odnosa i industrijskih odnosa nužno je osigurati povećanje opsega znanja o procesima na tim područjima:
 - Osnivanje zasebne istraživačke institucije za područje radnih i industrijskih odnosa.
 - Predlaže se razmotriti mogućnost financiranja namjenskih istraživačkih aktivnosti u proračunu ministarstva nadležnog za rad (koji se dodjeljuje istraživačima temeljem javnog poziva).
 - Utjecati na nositelje javne statistike da u svoje strateške prioritete uključe razvoj i unapređenje javnih statistika koje se odnose na tržište rada, radne odnose i industrijske odnose.
 - Poticati jačanje interesa istraživača u društvenim znanostima za pitanja tržišta rada, radnih odnosa i industrijskih odnosa.
 - Informirati Hrvatsku zakladu za znanost i Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnologiju o važnosti uvrštavanja tema vezanih uz tržište rada, radne i industrijske odnose među prioritete za financiranje znanstveno-istraživačkih projekata.

Kvaliteta i kultura dijaloga

- Ključni problemi kulture dijaloga odnose se na jačanje povjerenja među sudionicima tripartitnog socijalnog dijaloga. Da bi se ojačalo povjerenje predlaže se nastavak zajedničkih projekata, kroz koje se može generirati pozitivno iskustvo.
- Unapređenje kvalitete i kulture dijaloga izravno je vezano i uz način argumentacije stajališta svake od strana, a za čija unapređenja su predložene mjere u prethodne tri dimenzije. Kvaliteta dijaloga, koji se temelji na kvaliteti vlastitih argumenata i ozbiljnom odnosu prema argumentima drugih sugovornika, izravno je vezana uz karakteristike procesa oblikovanja javnih politika.

Kapaciteti i odnos političara i socijalnih partnera prema tripartitnom socijalnom dijalogu (1)

- Kako bi se spriječili zastoji u tripartitnom socijalnom dijalogu sa svakom kadrovskom promjenom na strani političkih dužnosnika, uslijed slabe informiranosti o ulozi i značaju tripartitnog socijalnog dijaloga, potrebno je pokrenuti projekte edukacije političkih aktera i zastupnika u Hrvatskom saboru, pogotovo mlađe i srednje generacije, iz svih važnijih stranaka.
- Na Vladinoj strani, potrebno je osigurati i visoku razinu simboličkog statusa tripartitnog socijalnog dijaloga kako bi dužnosnici iz svih resora pridavali odgovarajući značaj tom procesu.
- Poželjno je podizanje opće informiranosti građana o značaju i ulozi socijalnog dijaloga, zbog čega se predlaže uvrštavanje ove tematike u budući kurikulum građanskog odgoja.

Kapaciteti i odnos političara i socijalnih partnera prema tripartitnom socijalnom dijalogu (2)

- Socijalni partneri, udruge sindikata i poslodavaca više razine, trebaju raditi na unapređenju vlastitih kapaciteta za konstruktivno i sadržajno sudjelovanje u tripartitnom socijalnom dijalogu na nacionalnoj razini. To se prije svega odnosi na jačanje stručnih kapaciteta.
 - Posebno je važno da socijalni partneri razvijaju vlastite kapacitete (pojedinačno i zajednički) za praćenje primjene javnih politika i njihovu evaluaciju, kao i mehanizama i kapaciteta za prikupljanje podataka i informacija s terena a koji mogu biti upotrijebljeni za praćenje provedbe i evaluaciju javnih politika.
- Sindikalna strana se mora brinuti da se fragmentirani kapaciteti što bolje koriste i što kvalitetnije koordiniraju, pa eventualno i konsolidiraju.
- Socijalni partneri trebaju kroz bilateralni dijalog pokušati riješiti što više interesnih pitanja, kako bi s jedne strane olakšali tripartitni dijalog, a s druge strane da bi o što većem broju pitanja mogli zajednički nastupiti prema Vladinoj strani

Preporuke za unapređenje tripartitnog socijalnog dijaloga na regionalnoj i lokalnoj razini (1)

- Temeljem aktivnosti na ovom projektu, mogu se predložiti slijedeće preporuke:
 - Potrebno je educirati predstavnike županijskih i lokalnih vlasti o važnosti i ulozi tripartitnog socijalnog dijaloga u oblikovanju županijskih, odnosno lokalnih javnih politika.
 - Potrebno je educirati predstavnike socijalnih partnera na razini županija i jedinica lokalne samouprave o ulozi županijskih i lokalnih GSV-ova, prije svega kao instrumenata njihovog utjecaja na županijske, odnosno lokalne javne politike.
 - Osmisliti projekte kojima se jačaju kapaciteti tajništva lokalnih i županijskih GSV i to u pogledu kreiranja dnevnog reda, medijskog izvještavanja i sl.
 - Potrebno osmisliti mehanizam koji bi omogućio redovite razmjene iskustava članova županijskih i lokalnih GSV-ova međusobno, kao što su primjerice godišnje konferencije o tripartizmu. U okviru istog mehanizma omogućiti godišnje susrete i razmjenu iskustava članova županijskih GSV-ova i nacionalnog GSV-a.

Preporuke za unapređenje tripartitnog socijalnog dijaloga na regionalnoj i lokalnoj razini (2)

- (Nastavak):
 - Omogućiti umrežavanje, suradnju i razmjenu iskustva među pojedinim županijskim i lokalnim GSV-ovima na temama od posebnog zajedničkog interesa
 - Unapređenja procesa konzultacija o nacionalnim politikama unutar socijalnih partnera (udruga sindikata i udruga poslodavaca)
 - Razmotriti mogućnost uključivanja županijskih GSV-ova u proces konzultiranja o nacionalnim politikama koje imaju izravne posljedice po lokalne ili županijske javne politike.
 - Osvijestiti nacionalne dužnosnike i službenike o postojanju i djelovanju županijskih i lokalnih GSV-ova, te potrebe da se odgovori na njihove eventualne upite ili prijedloge vezane uz odgovarajuće sektorske nacionalne javne politike

JAČANJE TRIPARTITNOG SOCIJALNOG DIJALOGA

Partneri

Ministarstvo rada
i mirovinskoga
sustava

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (MRMS)

www.mrms.hr; info@mrms.hr

SAVEZ SAMOSTALNIH
SINDIKATA HRVATSKE

Savez samostalnih sindikata Hrvatske (SSSH)

www.sssh.hr; sssh@sssh.hr

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

Hrvatska udruga poslodavaca (HUP)

www.hup.hr ; hup@hup.hr

Norveška konfederacija sindikata (LO)

www.lo.no; lo@lo.no

NHO

Udruženje norveških poduzeća (NHO)

www.nho.no; firmapost@nho.no

UZ POTPORU

Putem Norveških darovnica i Darovnica Europskog gospodarskog prostora, Norveška daje doprinos smanjivanju socijalnih i ekonomskih razlika te jačanju bilateralnih odnosa sa zemljama korisnicama u Europi. Norveška blisko surađuje s EU kroz Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru (EGP).

www.norwaygrants.org